

Det kan jo ikke være Andet end, at en Institution, der som det store Kongelige Bibliothek er udstyret for at kunne gjøre Fremskridt, ogsaa gjør Fremskridt Aar efter Aar, og dette fremgaar jo ogsaa for Bibliothekets Vedkommende af det Foregaaende. Men der kan gjøres det Spørgsmaal: ere disse Fremskridt tilfredsstillende, burde de ikke være større? Og Svaret herpaa bliver et Jo!

Hvor meget der end arbeides, hvor megen Flid der end anvendes, saa er det Maal, der naas, nærmest det at holde Alt gaaende. Men der er meget, der ikke kan naas. Jeg skal nævne Exempler herpaa — i det Følgende gjælder Talen ikke saa meget den danske Afdeling.

En Revision af Bibliothekets Bøger er ikke stet i umiddelige Tider; kun, hvor Kataloger ere blevne omredigerede, har Revision fundet Sted.

Arbejderne ved Haandskriftsamlingen have indskrænket sig til at forny Nummerering og Indpakning i nogle Afdelinger og i at udarbejde et nyt Katalog paa den Maade, at de forskjellige Kataloger blive sammenkrævede til et. Men der er ikke begyndt paa at udarbejde et Katalog saaledes, at hvert Nummer bliver kritisk gennemgaaet og omhyggelig registreret, for ikke at tale om, at Forarbejderne til at kunne udgive et raiionerende Katalog over Haandskriftsamlingen ganske mangle (herfra maa naturligvis undtages de orientalske Haandskrifter. Kataloget over disse er trykt allerede siden 1857).

Kataloget over de trykte Bøger strækker forhaabentlig til, saa at Publikum og Bibliotheks-Personalet kunne finde sig til Rette i det. Men i adskillige Retninger er der meget at ønske forbedret. Der blev begyndt paa det 1816, det blev fuldenbt 1830, 1844 udtalte Werlauff, at dette Realkatalog „i det ringeste for et Par Generationer skulde være brugbart og hensigtsmæssigt“, men allerede 1844 vare et Par Bind blevne omskrevne. Min nærmeste Formand i Bibliothekar-Embedet udtalte ofte den Mening, at der burde omskrives mindst et Bind om Aaret; da Kataloget nu var 192 Bind (foruden det senere tilkomne danske Katalog paa 67 Bind), vil det ses, at efter den Anskuelse vilde Udsigterne til at faa hele Kataloget omskrevet i en rimelig Tid ikke være gode. Siden 1844 ere 12 Bind blevne omskrevne, medens 2 Bind ere under Omskrivning. Det vil sige, mere end 3 Aar ere gaaet med til Omskrivning af hvert af disse Bind. Kataloget er anlagt efter et meget smukt System, men Systemet er noget for idealt, det passer ofte ikke til et stadig voksende Bibliothek. Systemet forfølges i sine Konsekvenser, og deraf følger ofte, at Ordningen faar et noget chaotisk Udseende, og at det ikke er let at forstaa Ordningen uden en Møgle. Som Aarene gaa, voger dette uheldige Forhold. Dertil kommer, at det hyppig er overmaade vanskeligt at faa den nyeste Tids Literatur føjet ind i et System, som er fastslaaet for henimod 70 Aar siden. Historien forandrer Verdens-Forholdene (i Bibliothekets Katalog staar Grækenland endnu som en tyrkisk Provinds), Videnskaberne udvikle sig. Her er meget at gjøre, meget at indhente.

Anstfaffelsen af den nye Literatur udføres med Omhu og Flid. Men ogsaa her er meget at forbedre. Arbeidet er for stort, baade for den nye Tids Literaturs Vedkommende og for Suppleringen af den ældre Tids. Det er en vidløftig Ting at følge mange fremmede Landes Literatur i mange Videnskaber, og det er en vidløftig Ting at gennemgaa Antikvar-Kataloger og konferere dem med Bibliothekets Kataloger.

Bibliotheket forøges ved Kjøb for den hidtil aarlig bevilgede Sum, men Forøgelsen er ikke rigelig nok, Restancerne blive Aar efter Aar større og større. Thi den til Kjøb bevilgede Sum er for lille, det er kun smaa Fordringer, som kunne tilfredsstilles.

Den nye tilkomne Literatur indbindes, men der staar Tusinder af Skrifter paa Bibliothekets Hylder, som ikke ere indbundne, ikke mindst i Haandskriftsamlingen.

Det kan i det Hele siges, at der gjøres for Lidet for at konservere Bibliotheket, medens Samtiden til enhver Tid slider stærkt paa det.

Paa de fleste af disse mindre gode Forhold kan der bødes ved Penge, men skal der bødes tilstrækkelig paa dem, saa kræves der mange flere Penge end dem, Bibliotheket nu raader over. Samtidig hermed kræves der et større Personale. Thi som dette nu er, strækker det til til det daglige Nødvendige, og knap engang til det. En Stab paa 9 Personer til et Bibliothek paa over 500,000 Bind er ganske